

פיתחת למוסרי

סימי פיטרס Source Sheet by

רות ד': א'-כ"ב

(א) ובעזו עליה השער וישב שם והנה הגאל עבר אשר דבר בעזו ויאמר סורה שבה פה פלני אלמני ויסר וישב: (ב) ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו: (ג) ויאמר לגאל חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך מכרה נעמי השבה משדה מואב: (ד) ואני אמרתי אגלה אזנה לאמר קנה נגד הישבים ונגד זקני עמי אם תגאל גאל ואם לא יגאל הגידה לי (ואדע) [ואדעה] כי אין זולתך לגאול ואנכי אחריך ויאמר אנכי אגאל: (ה) ויאמר בעזו ביום קנותה השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת-המת (קניתי) [קניתי] להקים שם-המת על-נחלתו: (ו) ויאמר הגאל לא אוכל (לגאול) [לגאל] לי פן-אשחית את-נחלתי גאל-לך אתה את-גאלתי כי לא-אוכל לגאל: (ז) וזאת לפנים בישראל על-הגאלה ועל-התמורה לקים כל-דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל: (ח) ויאמר הגאל לבעז קנה-לך וישלף נעלו: (ט) ויאמר בעז לזקנים וכל-העם עדים אתם היום כי קניתי את-כל-אשר לאלימלך ואת כל-אשר לכליון ומחלון מיד נעמי: (י) וגם את-רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם-המת על-נחלתו ולא-יכרת שם-המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום: (יא) ויאמרו כל-העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יהוה את-האשה הבאה אל-ביתך כרחל & וכלאה אשר בנו שתיהם את-בית ישראל ועשה-חיל באפרתה וקרא-שם בבית לחם: (יב) ויהי ביתך כבית פרץ אשר-ילדה תמר ליהודה מן-הזרע אשר יתן יהוה לך מן-הנערה הזאת: (יג) ויקח בעז את-רות ותהי-לו לאשה ויבא אליה ויתן יהוה לה הריון ותלד בן: (יד) ותאמרנה הנשים אל-נעמי ברוך יהוה אשר לא השבית לך גאל היום ויקרא שמו בישראל: (טו) והיה לך למשיב נפש ולכלכל את-שיבתך כי כלתך אשר-אהבתך ילדתו אשר-היא טובה לך משבעה בנים: (טז) ותקח נעמי את-הילד ותשתהו בחיקה ותהי-לו לאמנת: (יז) ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד-בן לנעמי ותקראנה שמו עובד הוא אבי-ישי אבי דוד: [פ] (יח) ואלה תולדות פרץ פרץ הוליד את-חצרון: (יט) וחצרון הוליד את-רם ורם הוליד את-עמינדב: (כ) ועמינדב הוליד את-נחשון ונחשון הוליד את-שלמה: (כא) ושלמון הוליד את-בעז ובעז הוליד את-עובד: (כב) ועבד הוליד את-ישי וישי הוליד את-דוד:

רות רבה ז'א'

(א) ותשכב מרגלותיו עד הבקר (רות ג, יד), אמר רבי ברכיה בטרם יכיר איש בטרם כתיב, מלמד שנשתתהה שש שעות כמנין הוי"ו. ויאמר אל יודע כי באה האשה הגרן, למי אמר, אמר רבי מאיר לבן ביתו. רבי חוניא ורבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק, כל אותו הלילה היה בעז שטוח על פניו ואומר, רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שלא נגעתי בה, כן יהי רצון מלפניך אל יודע כי באה האשה הגרן, ולא יתחלל בי שם שמים.

רות רבה ז'ד'

(ד) ותבא אל חמותה ותאמר מי את בתי (רות ג, טז), וכי לא היתה מכירה, אלא אמרה לה מה את פנויה או אשת איש. אמרה לה פנויה. ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש.

רות רבה ז'ז'

(ז) ובעז עלה השער וישב שם והנה הגאל עבר אשר דבר בעז (רות ד, א), מה לאחורי תרעא הוה קאים, אמר רבי שמואל בר נחמן, אפלו היה בסוף העולם הטיסו הקדוש ברוך הוא והביאו לשם, כדי שלא יהא אותו צדיק יושב ומצטער מתוך ישובו. אמר רבי ברכיה, כך דרשו שני גדולי עולם, רבי אליעזר ורבי יהושע, רבי אליעזר אומר בעז עשה את שלו, ורות עשתה את שלה, ונעמי עשתה את שלה, אמר הקדוש ברוך הוא, אף אני אעשה את שלי. ויאמר סורה שבה פה פלני אלמני, רבי יהושע אומר פלוני אלמוני שמו, רבי שמואל בר נחמן אמר אלם היה מדברי תורה, אמר הראשונים לא מתו אלא על ידי שנטלו אותן, ואני הולך לטלה, חס לי לטלה, לית אנא מערבב זרעיתי, איני מערבב פסלת בבני, ולא היה יודע שכבר נתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית.

רות רבה ז'י'

(י) ויאמר בעז ביום קנותך השדה מינד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת קנית (רות ד, ה), קניתי כתיב, והא מסייעא לה היא דאמר רבי שמואל בר נחמן אלם היה מדברי תורה, אמר הראשונים לא מתו אלא על ידי שנטלו אותן ואני הולך לטלה, חס לי לטלה, לית אנא מערבב זרעיתי איני מערבב פסלת בבני, ולא היה יודע שכבר נתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית.

יבמות ע"ז א

דַּרְשׁ רַבָּא, מַאי דְכָתִיב: "פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי" — אָמַר דָּוִד לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁנֵי מוֹסְרוֹת שֶׁהָיוּ עָלַי, פִּתְחַתָּם: רוֹת הַמוֹאֲבִיָּה וְנַעֲמָה
הָעַמּוֹנִית. דַּרְשׁ רַבָּא: מַאי דְכָתִיב "רְבוֹת עָשִׂיתָ אֵתָּה הִי אֱלֹהֵי נַפְלְאוֹתֶיךָ
וּמַחֲשֻׁבוֹתֶיךָ אֱלֵינוּ". "אֵלֵי" לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא "אֱלֵינוּ" — מִלְמַד שֶׁהָיָה רְחֻבְעָם
יוֹשֵׁב בְּחִיקוֹ שֶׁל דָּוִד, אָמַר לוֹ: עָלֵי וְעַלְיָךְ נֶאֱמָרוּ שְׁתֵּי מִקְרָאוֹת הַלָּלוּ.

רש"י

מוסרות - הן רצועות שקושרין בהן העול

פתחת - שהתרת את הנקבות

נעמה - אמו של רחבעם וממנה יצאו מלכי בית דוד

נפלאותיך ומחשבותיך אלינו - עלי ועל רחבעם בן בני חשבת לטובה
כשהתרת את הנקבות